

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Västra stambanan, Göteborg-Skövde
Punktinsatser för effektivare tågtrafik

Vändspår Floda/Lerum

Lerums kommun, Västra Götalands län

Järnvägsplan, 2018-06-08

Projektnummer: 136776

Trafikverket

Postadress: 405 33 Göteborg

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse, Vändspår Floda/Lerum

Författare: Sara Johansson, Johanna Rödström, Stina Svärd, COWI

Dokumentdatum: 2018-06-08

Ärendenummer: TRV 2017/43687

Version: 3.0

Kontaktperson: Trafikverket, Emma Stemme

Foto och illustrationer: COWI där inget annat anges

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
PLANLÄGGNINGSBESKRIVNING	4
SAMRÅDSKRETS	5
SAMRÅD	5
Samråd Länsstyrelsen i Västra Götalands län	5
Samråd med Lerums kommun	6
Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	7
Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	7
Västtrafik	7
Havs- och vattenmyndigheten	7
Järnvägsföreningen i Lerum	7
Lantmäteriet	8
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	8
Naturskyddsföreningen i Lerum	8
Naturvårdsverket	8
Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)	8
God miljö i centrum	8
Hillefors Grynkvarns musieförening	9
Västarvet	9
Statens geologiska institut (SGI)	9
Samråd med allmänheten	9
Inkomna synpunkter och yttranden	9
BILAGA 1 SAMRÅDSKRETS	11

I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen kommenterar Trafikverket de inkomna synpunkterna.

Sammanfattning

Denna samrådsredogörelse beskriver samråd under arbete med järnvägsplan Samrådsunderlag för projektet Vändspår Floda/Lerum. Samtliga yttranden, synpunkter och minnesanteckningar från samråden är diarieförda med ärendenummer TRV 2017/43687.

Samråd hålls fortlöpande genom hela planlägningsprocessen. Aktuell järnvägsplan har föregåtts av Förstudie Nytt vändspår i Floda och Åtgärdsvalsstudie Västra Stambanan genom Västra Götaland. Tidiga samråd med länsstyrelsen och Lerums kommun hölls under förstudien och åtgärdsvalsstudien. Dessa samråd beskrivs inte i denna samrådsredogörelse.

Trafikverket har valt att ta fram samrådsunderlag för åtgärder i Lerum och Floda. Under arbetet med framtagande av järnvägsplan för Vändspår Floda/Lerum, skede samrådsunderlag har samråd framförallt skett med Lerums kommun samt med Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Västtrafik.

Samrådsunderlaget lades ut på Trafikverkets hemsida 2018-04-25 och skickades på remiss till samrådskretsen under perioden 2018-04-25 till 2018-05-25. Under denna period gavs samrådsparterna möjlighet att yttra sig över underlaget. Allmänheten och enskilda som särskilt berörs bjöds in till samrådsmöte i Lerum 2018-05-16. Inbjudan till detta skickades ut via postnummerutskick tillsammans med ett informationsblad om projektet. Annons med inbjudan till samrådsmötet publicerades även i tidningar.

Denna samrådsredogörelse kommer att uppdateras succesivt under kommande skeden av planlägningsprocessen.

Planlägningsbeskrivning

I planlägningsbeskrivningen klarläggs syftet med samråd, vilka samrådsformer som planeras, när samråd är tänkt att genomföras och vilken samrådskretsen är tänkt att vara. Planlägningsbeskrivningen ska användas som stöd för styrning och genomförande av kommunikationen som sker med både interna och externa intressenter. Syftet är att redan i ett tidigt skede av planlägningsprocessen tydliggöra vad arbetet innebär och vilka ytterligare samråds- och beslutstillfällen som är att förvänta.

Planlägningsbeskrivningen det här projektet togs fram: 2018-04-20.

Samrådsrets

Projektets samrådsrets utgörs bland annat av Lerums kommun, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Västra Götalandsregionen, driftoperatörer, Västtrafik och allmänheten. I samrådsretsens även ingår de som lämnat yttranden på tidigare framtagen Förstudie Nytt vändspår i Floda och Åtgärdsvalsstudie Västra Stambanan genom Västra Götaland.

Ytterligare samrådsparter har identifierats genom en genomgång av Trafikverkets checklista för samrådsrets. Slutligen har genomgång av relevanta samrådsparter skett på samrådsmöte med Lerums kommun. Samrådsretsens för projektet redovisas i bilaga 1.

Samråd

Denna samrådsredogörelse beskriver samråd under arbete med järnvägsplan Samrådsunderlag för projektet Vändspår Floda/Lerum. Samtliga yttranden, synpunkter och minnesanteckningar från samråden är diarieförda med ärendenummer TRV 2017/43687. Med samråd avses muntliga och skriftliga kontakter och möten.

Samråd hålls fortlöpande genom hela planlägningsprocessen. Aktuell järnvägsplan har föregåtts av Förstudie Nytt vändspår i Floda och Åtgärdsvalsstudie Västra Stambanan genom Västra Götaland. Tidiga samråd med länsstyrelsen och Lerums kommun hölls under förstudien och åtgärdsvalsstudien. Dessa samråd beskrivs inte i denna samrådsredogörelse.

Trafikverket har valt att ta fram samrådsunderlag för åtgärder i Lerum och Floda. Under vintern 2017 samt våren 2018 hölls samråd inför länsstyrelsens beslut om projektet antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP).

Samrådsunderlaget lades ut på Trafikverkets hemsida 2018-04-25 samt skickade på remiss till samrådsretsens under perioden 2018-04-25 till 2018-05-25. Under denna period gavs samrådsparterna möjlighet att yttra sig över underlaget. Inkomna yttranden på samrådsunderlaget sammanfattas under respektive rubrik nedan.

Samrådsredogörelsen kommer att uppdateras succesivt under planlägningsprocessen.

Samråd Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Ett inledande samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västra Götalands län hölls 2017-11-15 med syfte att presentera projektet, framförallt avseende nya förutsättningar. Trafikverket redovisade översiktligt innehåll för miljöbeskrivning/MKB med koppling till nya bestämmelser i 6 kap miljöbalken. Från länsstyrelsen representerades samhällsbyggnad, kulturmiljö, säkerhet och beredskap samt naturmiljö. Länsstyrelsen poängterade att de uppskattar Trafikverkets ambition att hålla sig inom befintligt järnvägsområde.

Möte med länsstyrelsen hölls även 2018-05-23, inför projektets begäran om beslut om betydande miljöpåverkan. Samrådsunderlaget presenterades och åtgärder i Lerum respektive Floda gick igenom. Trafikverket föreslår i samrådsunderlaget att den kommande järnvägsplanen endast ska innefatta Lerum, och att Floda ska brytas ut till ett separat projekt utan järnvägsplan. Mötet konstaterade att frågan om buller har lyfts fram i

Samrådsunderlaget och att det kommer att vara en av de viktiga frågorna i projektet. Beräkningar kommer att göras där även buller från väg E20 ingår. Hantering av länshållningsvatten under byggtiden är viktig för att undvika påverkan på Natura 2000-området Sävån nedströms Floda. Trafikverket lyfte fram andra projekt där infiltration av länshållningsvatten gjorts i järnvägsbank, med gott resultat. Från länsstyrelsen representerades samhällsbyggnad, miljöskydd, vattenvård och naturmiljö. Länsstyrelsen avser inte svara på remissen av samrådsunderlaget. Trafikverket planerar att lämna in en begäran om beslut om betydande miljöpåverkan under juni år 2018.

Samråd med Lerums kommun

En mötesserie med totalt sex möten har genomförts med Lerums kommun inför uppstart av projektet samt under skede Samrådsunderlag. Mötena genomfördes vid följande tillfällen: 2017-06-21, 2017-11-29, 2018-02-01, 2018-02-22, 2018-03-22 och 2018-05-03. Trafikverket har också 2018-03-28 informerat kommunstyrelsens arbetsutskott i Lerums kommun.

Det första samrådsmötet syftade till att informera om projektets uppstart, bakgrund, innehåll och omfattning av järnvägsplanen. Vid de tidiga mötena låg fokus på projektets förutsättningar. Att projektet fått en annan inriktning sedan genomförandet av förstudien var en viktig fråga, tillsammans med bland annat trafikering. Även avgränsning av projektets samrådsrets diskuterades samt samordning med kommunal planering avseende resecentrum och gång- och cykelbro över järnvägen. Vid de senare samrådsmötena diskuterades bland annat bullerpåverkan, det pågående arbetet med spårskisser samt arbete med samrådsunderlag och samrådsredogörelse. I samrådsunderlaget föreslås att den fortsatta järnvägsplanen endast ska innefatta Lerum, och att Floda ska hanteras som ett separat projekt. På mötena med kommunen diskuterades även samråd med allmänheten samt politisk förankring.

Lerums kommun har inkommit med ett yttrande över samrådsunderlaget som kommunstyrelsen antog 2018-05-24. Yttrandet sammanfattar samrådsunderlaget och de möten som hållits med kommunen. Lerums kommun lyfter att samrådsunderlaget visar bullerprognos för år 2040 med ökat antal tåg, ökade hastigheter och föreslagna åtgärder, och undrar hur prognosen blir om åtgärden inte genomförs. Vidare tas vikten av samverkan med kommunal planering, avseende resecentrum och tillgänglighet till stationen, upp som särskilt viktigt i det fortsatta arbetet med järnvägsplanen. Kommunen delar Trafikverkets bedömning att projektet, i den del som berör Lerum, kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Trafikverkets kommentar: Trafikprognosen inklusive maximala hastigheter för år 2040, som utgör förutsättning för bullerberäkningarna, är densamma även om projektet inte genomförs. Prognosårets antal tåg, och fördelning mellan tåg med olika hastigheter, skiljer sig dock något från nuläget. Den preliminära bullerberäkningen är baserad på befintlig utformning, utan hänsyn till föreslagna åtgärder. Fördjupade utredningar kring buller kommer att tas fram som underlag för det fortsatta arbetet med järnvägsplanen.

Trafikverket delar kommunens uppfattning om att samverkan och dialog är viktigt för det fortsatta arbetet.

Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Enskilda som kan bli särskilt berörda bjöds in att delta på samrådsmöte med allmänheten i Lerums kommun, som hölls 2018-05-16. Inga frågor av enskild karaktär togs upp vid mötet.

Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Västtrafik

Ett möte med Västtrafik hölls 2017-11-14. På mötet deltog även en representant från Lerums kommun. Under mötet informerade Västtrafik att man inte planerar att planmässigt vända tåg från Göteborg i varken Floda eller Lerum. Vändmöjlighet för tåg från Göteborg bör dock finnas i Lerum då det kan bli aktuellt att vända tåg i Lerum, enligt Västtrafik. Västtrafik konstaterade även att det är bra om det kan finnas förbigång från öster i Floda under förutsättning att hastigheten in på förbigångsspåret är hög. Det framfördes även att behov av längre plattformar kan uppstå för framtida pendeltågstyper, och att förlängning av plattformarna bör vara möjlig. Representanten från Lerums kommun informerade om planeringen för nya resecentrumet samt underströk vikten av samråd mellan Trafikverket och Lerums kommun under projektets gång. På mötet diskuterades även vikten av att utbudet med kvartstrafik till Floda bibehålls. Västtrafik deltog även på möte med Lerums kommun 2017-06-21.

Västtrafik har inte inkommit med något yttrande över samrådsunderlaget.

Havs- och vattenmyndigheten

Avstår yttrande över samrådsunderlaget.

Järnvägsföreningen i Lerum

I yttrandet över samrådsunderlaget påtalas vikten av åtgärder på hela Västra stambanan samt koordinering med kommande planering av utbyggnad till fyra spår på sträckan Göteborg-Alingsås. Järnvägsföreningen lyfter den ökade bullerstörningen från både järnvägen och väg E20 samt vikten av bullerskyddsåtgärder. Järnvägsföreningen vill också att projektets influensområde ska utökas för att omfatta all tätortsbebyggelse. Yttrandet berör även behovet av att åtgärda vibrationsproblematik. Vidare saknar föreningen redovisning av projektets kostnader.

Trafikverkets kommentar: Planering av åtgärder på lång sikt, exempelvis utbyggnad till fyra spår, pågår parallellt, men detta är en politisk fråga och inget som projektet rör över. Projektet Vändspår Floda/Lerum innebär åtgärder som behövs för att svara upp mot transportbehovet på kort/medellång sikt.

Fördjupade utredningar kring buller kommer att tas fram som underlag för det fortsatta arbetet med järnvägsplanen. Trafikverket kommer att genomföra bullerskyddsåtgärder baserat på gällande nationella riktlinjer. Riktlinjerna redovisar både avgränsning av influensområde och riktvärden för buller.

Trafikverket är medvetna om att järnvägstrafiken alstrar vibrationer. På samma sätt som för buller finns riktlinjer för hur Trafikverket utreder och åtgärdar vibrationsproblematik. Trafikverket kommer att gå igenom tidigare utförda vibrationsmätningar och utifrån dessa bedöma behovet av fortsatt utredning.

Kostnads kalkyl för projektet kommer att upprättas och järnvägsplanen kommer att redovisa kostnaden för projektet.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har meddelat att de inte har några synpunkter att lämna i detta ärende.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Avstår yttrande över samrådsunderlaget.

Naturskyddsföreningen i Lerum

Yttrandet över samrådsunderlaget berör Lerum, där åtgärder som påverkar Säveån och bron över Säveån avstyrks på grund av påverkan på natur- och kulturvärden. Bullerutredningen bör även beakta väg E20.

Trafikverkets kommentar:

Projektet har kunnat konstatera att med tillåtna avsteg från teknisk standard kan nu förslaget begränsas så att ytterligare spår över Säveån inte behövs. Nya markanspråk begränsas till ytor som ligger mellan väg E20 och befintlig järnväg.

Fördjupade utredningar kring buller, som även tar hänsyn till väg E20, kommer att tas fram som underlag för det fortsatta arbetet med järnvägsplanen.

Naturvårdsverket

Avstår yttrande över samrådsunderlaget.

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)

I yttrandet över samrådsunderlaget påtalas att förutsättningarna är väl beskrivna och att kompletterande geotekniska undersökningar behövs i nästa skede.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket har genomfört kompletterande geotekniska undersökningar och kommer att basera fortsatt arbete på dessa.

God miljö i centrum

Yttrandet över samrådsunderlaget berör Lerum. Bevarande av bro över Säveån lyfts tillsammans med en rad frågor som rör byggtiden, bland annat buller, byggtrafik, samordning med kommunen, masshantering och pendeltrafik.

Trafikverkets kommentar: Projektet har kunnat konstatera att med tillåtna avsteg från teknisk standard kan nu förslaget begränsas så att ytterligare spår över Säveån inte behövs.

Hur projektet ska byggas ut är en viktig fråga för det fortsatta arbetet med både Lerum och Floda. En förutsättning är att utbyggnaden ska ske med minsta möjliga påverkan på omgivningen och endast med begränsade avstängningar av tågtrafiken. Påverkan och markanspråk under byggtiden kommer att planeras i samverkan med kommunen. I Lerum kommer det också att redovisas i järnvägsplanen.

Hillefors Grynkvarns musieförening

I yttrandet över samrådsunderlaget påtalas sprickbildning i kvarnbyggnaderna med anledning av ökad tågtrafik. Föreningen anser att snabb och tung tågtrafik bör ledas norr om sjön Aspen.

Trafikverkets kommentar: Omledning av tågtrafiken kräver ny järnväg. Planering av sådana åtgärder pågår parallellt, men detta är en politisk fråga och inget som projektet rör över.

Västarvet

I yttrandet över samrådsunderlaget anges att Västarvet finner att kulturmiljöaspekterna på projektet är tillgodosedda och att kulturmiljön i Floda inte påverkas i nämnvärd omfattning. I Lerum är kulturmiljö- och stadsbildafrågorna viktiga att beakta i det fortsatta arbetet.

Trafikverkets kommentar: Kulturmiljö- och stadsbildafrågor kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med järnvägsplanen.

Statens geologiska institut (SGI)

I yttrandet över samrådsunderlaget påtalas att vikten av att miljötekniska markundersökningar, fördjupad riskbedömning, ett kontrollprogram och en masshanteringsplan tas fram, då samrådsunderlaget beskriver att det finns flera förorenade områden i närheten av den planerade ombyggnaden.

Trafikverkets kommentar: Markmiljötekniska undersökningar har genomförts för både Lerum och Floda. Masshanteringsanalys, riskanalys och kontrollprogram kommer att tas fram i syfte att förhindra föroreningsspridning.

Samråd med allmänheten

Ett samrådsmöte med allmänheten hölls i Lerum 2018-05-16. På mötet deltog även Lerums kommun att informera och svara på frågor om planerna för det nya resecentrumet i Lerum. Inbjudan till samrådsmöte med allmänheten skickade ut via postnummerutskick till cirka 7500 hushåll, tillsammans med ett informationsblad om projektet. Annons med inbjudan till samrådsmötet publicerades även i tidningar. Cirka 30 personer deltog på mötet, utöver representanter från Trafikverket, COWI och Lerums kommun.

På mötet 2018-05-16 presenterades samrådsunderlaget inklusive bakgrund, mål, förutsättningar, föreslagna lösningar och fortsatt arbete. De synpunkter som lämnades avsåg främst buller, vibrationer, utformning av gångtunneln i Floda, tillgänglighet för resenärer och intrång vid Sävån. Det ställdes även frågor kring bland annat kapaciteten på Västra stambanan i stort, behov av ny eller utbyggd järnväg, bron över Sävån, byggtiden och förbindelse tvärs järnvägen i Lerum. Minnesanteckningarna från mötet finns tillgängliga hos Trafikverket, och på Trafikverkets hemsida.

Inkomna synpunkter och yttranden

Skriftliga synpunkter som inkommit på samrådsunderlaget från allmänheten sammanfattas nedan.

1. En boende i Floda har påtalat att informationstavlor i Floda är dåligt placerade.

Trafikverkets kommentar: Informationen kommer att beaktas i det fortsatta arbetet som berör Floda.

2. En boende i Göteborg tillstyrker förslaget. Vidare anges att åtgärder i Floda bör genomföras i närtid. Även tidigareläggning av åtgärder i Lerum är önskvärd.

Trafikverkets kommentar: Tack för synpunkterna.

3. En boende i Floda anser att förslaget som presenteras i samrådsunderlaget är mycket bättre än fyra spår i ny dragning, som gissningsvis medför stor miljöpåverkan i form av bland annat buller.

Trafikverkets kommentar: Tack för synpunkterna.

Bilaga 1 Samrådsrets

Allmänheten

Enskilda som särskilt berörs

Aspen/Säveåns FVO

Aspens Miljö- och Fritidsförening

Branschföreningen Tågoperatörerna

De Handikappades Riksförbund, Lerumsavdelningen

Göteborgsregionens kommunalförbund - GR

Havs- och vattenmyndigheten

Hillefors grynkvarn Museiförening, Stenkullen

Hyresgästföreningen Partille/Lerum

Järnvägsföreningen i Lerum

Lantmäteriet

Lerums energi AB

Lerums kommun

Lerums kommun, VA-enheten

PRO Lerum

Länsstyrelsen Västra Götalands län

MTR Nordic

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Lerums Naturskyddsföreningen

Naturvårdsverket

Regionmuseet Vänersborg

Riksantikvarieämbetet

Räddningstjänsten i Storgöteborg

Skanova

Statens geologiska institut

Sveriges Geologiska Undersökning

SPF Seniorerna Lerumsbygden

Västra Götalandsregionen, VGR

Västra Stambanegruppen

Västtrafik AB

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 405 33 Göteborg
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se